

انجمن ایرانی مطالعات زنان

معاونت امور زنان و خانواده
ریاست جمهوری

همایش ملی

زنان، خانواده و شبکه های اجتماعی مجازی

کد مقاله: ۹۶۴

بررسی تاثیر استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی روی تعاملات زندگی زوج های جوان

فریبا سیدان^۱زهرا فضل الهی^۲

چکیده:

حضور در شبکه های اجتماعی و استفاده از آن، بنا به ویژگی ها، خصوصیات، امکانات و کارکردهای خاص این فضا، تاثیرات عمیقی بر جنبه های متفاوت هویت و به تبع آن، بر سبک زندگی و تعاملات خانوادگی کاربران ایرانی، خصوصا زوج های جوان خواهد گذاشت. با توجه به استفاده فراگیر از فضای مجازی، این پدیده به عنوان یک نیاز اجتناب ناپذیر در عصر ارتباطات مورد توجه خانواده هاست. هدف اساسی پژوهش حاضر؛ بررسی تاثیر شبکه های اجتماعی بر تعاملات خانوادگی زوج های جوان با توجه به فراگیر شدن آن در سالهای اخیر است. سوال مهم این است که استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی بیشتر روی کدام جنبه از زندگی زوج های جوان تاثیر داشته است.

در این تحقیق از روش کیفی استفاده شده است. تکنیک جمع آوری اطلاعات، مصاحبه های نیمه ساختار یافته با ۱۰ زوج جوان است که در شبکه های اجتماعی فعالیت دارند و از طریق نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند.

یافته ها: یافته های تحقیق حاکی از آن است که بین ارزش ها و تعاملات خانوادگی در زندگی زوج های جوان و صرف وقت نامحدود در شبکه های اجتماعی مجازی رابطه ی معکوس وجود دارد. شبکه های اجتماعی مجازی به دلیل ویژگی های منحصر به فرد مثل: دسترسی آسان، سهولت استفاده، گمنامی کاربران و هزینه ی پایین مورد اقبال عموم قرار گرفته اند. زوج های جوان همانند دیگر کاربران برای خرید، جمع آوری اطلاعات، گفتگو با سایر کاربران (دوستان - خویشاوندان - همکاران) و... از شبکه های اجتماعی مجازی استفاده می کنند.

بحث و نتیجه گیری: فضای مجازی باعث بالا رفتن سطح توقع زندگی مشترک و تغییر تدریجی ارزش ها و هنجارهای اجتماعی شده که این به نوبه خود بنیان های خانوادگی را در معرض تهدید قرار می دهد. استفاده از فضای مجازی فعالیتی زمان بر بوده که خواهی نخواهی باعث کاهش تعاملات زوج های جوان گردیده است. فضای شبکه های اجتماعی مجازی متاثر از نحوه ی استفاده اثرات مثبت و منفی خود را آشکار می کند. زمانی که صرف وقت در شبکه های اجتماعی مجازی، هدفمند و میزان استفاده از آن تابع قاعده ای نباشد موجب صدمه دیدن ارزش های اجتماعی، اخلاقی و خانوادگی می گردد و استفاده با برنامه و هدفمند از آن، تاثیر مطلوب بر زندگی خانواده ها به ویژه زوج های جوان دارد. ولی نتیجه ی کلی این است که تاثیر فضای مجازی روی زندگی آنقدر آرام و بی صدا است که باید سالهای زیادی بگذرد تا زمانی که افراد به گذشته نگاه می کنند متوجه تاثیر آن شوند.

واژگان کلیدی: زوج جوان، شبکه اجتماعی، تعاملات، خانواده، فضای مجازی.

^۱ دکتری جامعه شناسی، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا - fariseydan@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات زنان گرایش حقوق زن در اسلام. دانشگاه الزهرا - zahrafz19999@gmail.com

۲۶ و ۲۷ بهمن ماه ۹۵